

Akran Değerlendirme Raporu

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ MOLEKÜLER BİYOLOJİ VE GENETİK ANABİLİM DALI DOKTORA PR.

Prof. Dr Ömer HAZMAN (Başkan)
Doç. Dr Barış UZİLDAY (Üye)
Dr. Öğr. Üyesi Aşşin GÜZEL DEĞER (Uye)

01.10.2024-31.10.2024

0. GİRİŞ

0.1. PROGRAMA AİT BİLGİLER

Bu akran değerlendirme raporu Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı doktora programını değerlendirmek için hazırlanmıştır.

Programın güçlü yönleri; hem bölümün hem üniversitenin altyapısının ve fiziki imkanlarının yeterli olduğu anlaşılmıştır. Bölüm alanında nitelikli ve tecrübeli, gelişime açık ve dinamik bir kadroya sahiptir. Ayrıca bölüm moleküler biyolojik çalışmaların gerçekleştirilmesinde kullanılabilecek teknik alt yapı ve cihazlara sahip olmakla beraber kısmen eksikler olsa da doktora ders aşaması ve tez hazırlamak için yeterli olduğu anlaşılmıştır.

Programın gelişime açık yönleri; ileri seviyede doktora çalışmaları yapabilmek için yeterli laboratuvar alt yapısı ve teknik cihazlara sahip değildir. Ayrıca proje kaynaklarının kısıtlı olması da zayıf yönler arasına eklenebilir.

1. ÖĞRENCİLER

1.1. Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Programın güçlü yönleri; Enstitü tarafından öğrenci kabulü ve yabancı öğrencilerin kabulü ile ilgili şartlar belirtilmiştir.

Programın gelişime açık yönleri; son yıllarda doktora başvuran öğrenci sayısında düşüşlerin olması zayıf yanlar arasında sayılabilir.

1.2. Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Programın güçlü yönleri; yatay geçişle programa diğer üniversitelerden öğrenci alımı yapılmaktadır.

Programın gelişime açık yönleri; değişim uygulamaları yeterli düzeyde değildir.

1.3. Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Programın güçlü yönleri; Kurumun Erasmus staj programı bulunmaktadır. Öğrenci hareketliliğini teşvik etmek üzere çeşitli toplantılar düzenlenmektedir.

1.4. Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Programın güçlü yönleri; Danışmanlık hizmetleri ilgili yönetmeliklere göre uygulanmakta olup her öğrenciye bir danışman belirlenmektedir ve danışmanların yönlendirmesi doğrultusunda ders ve tez çalışmalarının yapılabilmesi için yeterli dökümana sahiptir.

1.5. Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Programın güçlü yönleri; Başarı kriterlerinin ilgili yönetmelik çerçevesinde belirlenip yürütüldüğü gözlenmiştir. Çalışanların kendilerini geliştirmeye açık ve özverili yapıda olması başarı kriterlerinin oldukça şeffaf ve adil şekilde ölçüldüğünü göstermektedir.

1.6. Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Programın güçlü yönleri; Mezuniyet için yönetmelik şartları detaylı bir şekilde paylaşılmış olup jüri tarafından oluşturulan sınav sonucunda gerekli koşulları sağlayan öğrencilerin mezuniyetine karar verilmesi, yönetim kurulu kararının alınması gibi kapsamlı ve sıralı işleyişin güvenli ve hata oranı düşük bir sürecin işlediğini göstermektedir.

2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

2.1. Değerlendirilecek her program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

Programın güçlü yönleri; Programın eğitim amaçlarının kurumun misyonu ve stratejik planıyla uyumlu olması, programın aktif ve uygulamalı eğitime olanak sağlaması güçlü yönler arasında sayılabilir.

Programın gelişime açık yönleri; programın eğitim amaçlarının iç ve dış paydaşlarının görüşleri doğrultusunda güncellenmiyor olması zayıf yönler arasında sayılabilir.

2.2. Bu amaçlar; programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımına uymalıdır.

Programın eğitim amaçları ile yaşam boyu renmenin gerekliliği bilincine sahip olarak mezun olacak rencilerin bilim ve teknolojidaki güncel gelişmeleri takip ederek kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri yerine getirebilecek olmaları programın güçlü yanıdır.

2.3. Kurumun, fakültenin ve bölümün zgrevleriyle uyumlu olmalıdır.

Programın amacındaki Moleküler Biyoloji ve Genetik alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanmak ve günün koşullarına bağlı olarak bu bilgileri güncellemek ve bunları kurumun özverileriyle uyumlu hale getirmek güçlü yanlar arasında sayılabilir.

2.4. Programın çeşitli i ve dış paydaşlarını sürece dahil ederek belirlenmelidir.

Program için i ve dış paydaşlar belirlenmiş olup bu paydaşlarla sürekli iletişim halinde olmak ve geliştirmeye yönelik toplantılar düzenlemek programın güçlü yönleridir.

2.5. Kolayca erişilebilecek Şekilde yayımlanmış olmalıdır.

Program eğitim amaçlarının <https://obs.aku.edu.tr/oibs/bologna> adresinde yayımlanmış olması programın güçlü yanıdır.

2.6. Programın i ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Program ğrenme ıktıları i ve dış paydaşlara yapılacak anketler ve görüşmeler doğrultusunda alt komisyonların görüşleri alınarak belirli aralıklarla güncellenecek olması programın güçlü yanıdır.

Programın gelişime açık yönleri; Őimdiye kadar herhangi bir toplantı veya anket çalışmasının yapılmamış olması ve bu toplantıların düzenlenmesi programın geliştirmeye açık yanıdır.

3. PROGRAM ÇIKTILARI

3.1. Program ıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve ilgili (MÜDEK,FEDEK,SABAK,EPDAD vb. gibi)

Değerlendirme Çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek program çıktıları tanımlayabilirler.

Program çıktılarının, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamaları ve bu programların TYYÇ dikkate alınarak hazırlanmış olması programın güçlü yanlarıdır.

Program çıktıları belirlenirken değerlendirme çıktılarının sürece dahil edilmemesi zayıf yönler arasında sayılabilir.

3.2. Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Mezun takip sistemiyle mezun olan öğrencilerden geri bildirim alınması, ders anketleri ve öğretim elemanı anketlerinin düzenlenmesi programın güçlü yönleridir.

3.3. Programlar mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır.

Programın güçlü yönleri; Mezun olan öğrencilerin, geçmişte almış oldukları eğitim ve uygulamaları ve bu eğitimden iş yaşamında gördükleri faydanın güçlü yönler arasında sayılabilir.

4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

4.1. Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

Programın güçlü yönleri; Bölüm öğrencilerine dönem sonu uygulanan ders değerlendirme anketlerinin geri dönüş almak açısından gayet verimli bir uygulama olduğu görülmüştür. Bunun yanında bölüm öğretim elemanları ile dönemlik yapılan toplantıların bölüm içerisindeki iş birliğini artıracağına ve dönem içerisinde izlenecek yolun ortak aklın bir ürünü olarak şekillenmesine vesile olmaktadır. Geliştirilmeye açık yanlar; Dış paydaşlar sanayi tesisleri, fabrikalar yani kısacası üretimin olduğu bütün kuruluşlar dâhil edilerek genişletilebilir.

4.2. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Güçlü yanları; dönemde alınan derslerin lisans ve yüksek lisans aşamasında alt yapısının tamamlanması sonunda öğrenci yeterlilik kazandıktan sonra verildiği anlaşılmıştır. Bu açıdan değerlendirildiğinde mevcut öğretim programının, öğretimde bütünlük açısından yararlı olduğunu anlaşılmıştır.

Geliştirilmeye açık yanları; çıktılar ve eğitim amaçları belirlenirken bu çıktıların güncel olmasına dikkat edilmelidir.

5. EĞİTİM PLANI

5.1. Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı (müfredatı) olmalıdır. Eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ve disipline özgü bileşenleri içermelidir.

Programın güçlü yanı; yeni hazırlanan eğitim planının, programın eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyici nitelikte olması ve teorik bilgi ve uygulamalı dersler ile öğrencilere beceri edinmeleri sağlayacak olması sayılabilir.

5.2. Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Eğitim planının uygulanmasında derse dayalı veya probleme dayalı şekilde öğretim yöntemlerinin uygulanacak olması, oldukça geniş bir ders havuzunun olması, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılması için programa özgü temel ve seçmeli derslerin uygulanacak olması programın geliştirmeye açık yanıdır.

5.3. Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanması için her bir ders için, dersin kodu, adı, türü, AKTS kredisi, içeriği, ön şartları, kaynakları, amaçları, öğrenim çıktıları, haftalık olarak işlenen konular, alan öğretimini sağlamaya yönelik katkısı ve öğrenim çıktılarının program çıktıları ile olan ilişkileri yer alan ders tanıtım formlarının hazırlanmış olması ve bu bilgilerin elektronik ortamda yayımlanmış olması programın güçlü yanıdır.

6. ÖĞRETİM KADROSU

6.1. Öğretim kadrosu, her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve

işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlayacak ve programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde sayıca yeterli olmalıdır.

Programın öğretim kadrosunda, kendilerini geliştirmeye açık ve özverili yapıda öğretim üyelerinin olması, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını düzenli ve sistemli şekilde sürdürülüyor olması programın güçlü yanıdır.

Ancak yeterli sayıda öğretim elemanı olmasına karşın bazı anabilim dallarında günümüz araştırma yöntemlerini uygulayacak öğretim elemanlarının yetersiz olması programın geliştirmeye açık yanıdır.

6.2. Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

Programın eğitim amaçları ve program çıktıları dikkate alındığında, öğretim kadrosunun yeterli niteliklere sahip olması ve programın etkili şekilde değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlayacak şekilde olması programın güçlü yanlarıdır.

6.3. Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterlerinin, programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamaya yönelik olarak Afyon Kocatepe Üniversitesinin Öğretim Üyeliğine Yükseltme Ve Atama Yönergesi'ne göre belirlenmiş ve uygulanıyor olması programın güçlü yanıdır.

7. ALTYAPI

7.1. Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Güçlü yönler; Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümünün uygulamalı bir temel bilim dalı olduğu düşünülürse öğrenci uygulamaları açısından yeterli sayıda laboratuvar ve yeterli teknik cihaz ve alt yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Geliştirilebilir yönler; Bioteknolojik ürün geliştirme açısından başlangıç çalışmaları olarak görülebilecek teknikleri içeren uygulamaların yapılabileceği bir öğrenci laboratuvarı oluşturulabilir.

7.2. Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

Güçlü yönleri arasında Üniversite bünyesinde öğrencilerin sosyalleşmesi için faaliyet gösteren yemekhaneler, kafeler, kütüphane, spor salonu, yüzme havuzu, kongre ve kültür merkezi bulunması ve öğrencilerin mesleki gelişimlerini destekleyecek kulüp ve kuruluşların bulunması sayılabilir. Aynı zamanda öğrencilere yönelik gezi ve arazi çalışmalarının düzenlenmesi de güçlü yönler arasına eklenebilir.

Geliştirilmeye açık yönler; Üniversitenin ve bölümün faaliyet ve etkinlik sayıları artırılabilir. Ayrıca öğrencilerin gelişimine mesleki ve akademik katkı sağlayabilecek sosyal etkinlikler düzenlenebilir.

7.3. Programlar öğrencilerine modern mühendislik araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Programın güçlü yönleri arasında öğrencilerin her daim faydalanabileceği bilgisayar sınıflarının mevcut olması, birlikte çalışma ve eğitimlerini sürdürebilecekleri seminer odalarının varlığı, üniversitenin e-posta hizmeti ve erişilebilir internet ağı sağlaması, dersliklerde projeksiyon cihazı bulunması ve teknik desteğin sağlanması sayılabilir.

Geliştirilmeye açık yönler; Öğrencilere somut ve yaygın olarak kullanılan ve ilerleyen zamanlarda güncel olarak hayatlarında kullanabilecekleri bazı yazılımlar veya programların kullanılması öğretilir ve bu programlarla ilgili internetten tedarik edilebilecek ücretsiz yazılım ve programlar öğrencilerin imkanına sunulabilir.

7.4. Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Güçlü yönleri; Üniversite kütüphanesinin öğrencilerin her daim faydalanabileceği şekilde yeterli sayıda kaynak ve veritabanı abonelikleri olmasıdır.

7.5. Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Güçlü yönler arasında; aktif olarak kullanılan laboratuvarlarda yangın tüplerinin bulunması, kaza ve yaralanmalar sırasında kullanılacak ecza dolaplarının varlığı ve tıbbi atıklar için ayrı çöp kutularının oluşturulması sayılabilir. Ayrıca engelli öğrenciler için asansör de bulunmaktadır.

Geliştirilmesi gereken yönler arasında; kullanılan laboratuvarlarda acil durum alarm düğmeleri ve acil duş kabini ile güvenlik kameraları ve yangın merdivenleri bulunabilir.

8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1. Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Programın başarılı bir şekilde sürdürülebilmesi için, Üniversite ve Fakültenin stratejik amaçlarına uygun olarak programın ihtiyaçlarının belirlenmesi ve üniversite üst yönetiminin ihtiyaçlar değerlendirilerek gerekli bütçeyi sağlaması programın güçlü yanıdır.

8.2. Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Üniversite tarafından sağlanan kaynakların, nitelikli bir öğretim kadrosunu tutma, öğretim üyelerinin mesleki gelişimlerini sürdürebilmelerini destekleyecek nitelikte laboratuvar ve çalışma ortamlarına sahip olması programın güçlü yanıdır.

Programın geliştirilmesi gereken yönleri; Öğretim üyelerinin mesleki gelişimlerini sürdürebilmeleri ve çeşitli projelerde yer alarak kendilerini ve bölümü geliştirebilmek adına ayrılan kaynaklar çoğaltılabilir.

8.3. Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Programda laboratuvarlardaki uygulamalı derslerde kullanılmak üzere gerekli olan teknik cihaz ve sarf malzemelerin yeterli miktarda bulunması programın güçlü yanları arasında sayılabilir.

Programın geliştirilmesi gereken yönleri; uygulama ağırlıklı laboratuvar derslerinin yoğunluğu nedeniyle program için gereken altyapıyı temin etmeye yetecek parasal kaynak artırılabilir.

8.4. Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarına sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Programın güçlü yanı; Programda idari işlerin takibi için sekreter bulunması ve dekanlık biriminde satın alma, tahakkuk, ayniyat, öğrenci işlerinde bulunan yeterli sayıdaki teknik ve idari kadrolar, program çıktılarına sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmasıdır.

9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

9.1. Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Programın güçlü yanı; Üniversite üst yönetimi, program ve alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmesidir.

10. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

10.1. Programa Özgü Ölçütler sağlanmalıdır.

Programa özgü ölçütlerin belirlenmesi ve bu çerçevede uygulanıyor olması programın güçlü yanıdır.

SONUÇ

Özdeğerlendirme ölçütleri genel olarak değerlendirildiğinde elde edilen sonuçlar aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

Bölümün alanında nitelikli ve tecrübeli, gelişime açık ve dinamik bir kadroya sahip olması,

Bu kadronun öğrencilerle sürekli iletişimde kalarak onların her türlü sorun ve taleplerine destek olması,

Programın teknolojik alt yapı ve yeterli sayıda laboratuvara sahip olması, aktif ve uygulamalı eğitime olanak sağlanması ve bu eğitimi destekleyecek şekilde yenilikçi ve erişebilir bir yönetim anlayışının olması,

Aynı zamanda uygulamalı dersler için yeterli miktarda teknik cihaz ve sarf malzemeye sahip olması,

Multidisipliner anabilim dallarının geniş çalışma yelpazesinin bulunması ve zengin eğitim-öğretim ve araştırma ortamının bulunması, eğitim kadrosunun kendini sürekli olarak gelişime açık hale getirmesi,

Zorunlu ve seçmeli olarak geniş bir ders havuzunun bulunması,

Programa ait mezun bilgi sisteminin bulunması,

Tez konularının alana özgü ve güncel olması ve aynı zamanda öğrenciyi eğitim açısından destekleyecek alt yapıda olması,

Müfredatta çeşitlilik, güncellik ve uygulamalı eğitime önem veriliyor olması ve çalışanların kendilerini geliştirmeye açık ve özverili yapıda olması,

Öğretim üyelerinin etkili öğrenci danışmanlığı ile sektör deneyiminden yararlanma fırsatı oluşturulması, öğrencilere kariyerleri konusunda planlamalar için destek sağlanması,

Araştırma Üniversitesine dönüşüm için güçlü bir alt yapı ve disiplinlerarası dinamik, deneyimli ve nitelikli akademik kadrosunun bulunması,

Akademik ve idari personel arasında iletişim kolaylığının bulunması güçlü yönler olarak belirlenmiştir.

Geliştirilebilir Yönler olarak ise Öğretim Üyesi ve öğretim elemanı sayısının artırılması ve programa araştırma görevlilerinin kazandırılması,

Öğrencilerin gelişimine mesleki ve akademik katkı sağlayabilecek sosyal etkinliklerin sayısının artırılması,

Dış paydaşlar ile ilişkilerin güçlendirilmesi,

Programda mevcut öğretim gören öğrencilerle, programdan mezun olan öğrencilerin etkileşimlerinin sağlanması,

Uluslararası kurumlar ile yeterli iş birliği sağlanması,

Uluslararası öğrenci alımının yeterli olmaması,

Proje kaynaklarının kısıtlı olması sayılabilir.